

Jak dlouho může nějaký stát obstát v konfrontaci se světem

svobodny-svet.cz/jak-dlouho-muze-nejaky-stat-obstat-v-konfrontaci-se-svetem

5. března 2023

AW

Situace dnešního Ruska, které již více než rok vede otevřenou válku proti sousední Ukrajině, a po stejnou dobu čelí politickým a ekonomickým sankcím ze strany ze strany západních států, často vede k otázce, jak dlouho může Rusko vést tuto konfrontační politiku. Zodpovědět tuto otázku je prakticky nemožné, protože to, jak dlouho Rusko tuto válku povede, záleží na rozhodnutí samotného Ruska, či spíše Vladimira Putina. Přesto nás to může vést k určité širší otázce – jak dlouho vůbec může nějaký (a to jakýkoliv) stát realizovat takovouto konfrontační politiku, která má samozřejmě pro daný stát zásadní následky.

V minulosti existovala hned celá řada zemí, resp. systémů, které byly v podobné situaci – např. nacistické Německo, ale i další totalitní státy, které nám tak mohou být zdrojem poučení. V současnosti

je pak situaci Ruska zřejmě nejvíc podobná situace Severní Koreje. I samotná Severní Korea je přitom oříškem pro mezinárodní politiku. Proto stojí za to se hlouběji podívat na případ Severní Koreje a na to, jak a především jak dlouho může takovýto totalitní stát obstát v konfrontaci se svým okolím, ale i se světovým společenstvím.

Severní Korea a její geneze

Předně je třeba říci, že přestože si jsou politické systémy Severní Koreje a Ruska blízké, v mnoha směrech jsou zcela odlišné, což je dáno i odlišnými dispozicemi obou států. Oba státy se navíc liší i svou ekonomikou atd. Bylo by proto chybné mechanicky přebírat zkušenosti z jednoho státu a systému do druhého. Přesto lze konstatovat, že co se prvků důležitých pro schopnost státu odolávat ve vojenské a politické konfrontaci, lze mezi oběma státy najít až překvapivě mnoho shod.

Dnešní Severní Korea či spíše severokorejský systém je výsledkem korejské války (1950-53), kterou vedla na jedné straně Severní Korea podporovaná Sovětským svazem a Čínou, a na druhé straně Jižní Korea, podporovaná širokou mezinárodní koalicí v čele s USA. Tato válka skončila de facto patem, pouhým příměřím. Jejím důsledkem ale bylo to, že na severu Koreje zůstala zachována Korejská lidově demokratická republika, vedená diktátorem Kim-ir-senem. Další rozvoj Severní Koreje byl ovlivněn celkovým prostředím studené války. Tak jako USA podporovaly Jižní Koreu, Sovětský svaz a Čína podporovaly Severní Koreu. Sovětský svaz a Čína se navíc v této vojenské a ekonomické podpoře doslova předháněly, což ovšem severokorejskému vedení jen nahrávalo.

I díky tomu se po válce v Severní Koreji podařilo situaci poměrně rychle konsolidovat. Psychologicky na obyvatelstvo zapůsobily válečné zkušenosti – i špatný mír byl lepší než válka. Důležitou roli ale sehrála i osobnost samotného diktátora Kim-ir-sena, který byl na jedné straně ideologicky zdatný, ale byl i technokratem schopným

pragmatického uvažování. Především díky němu se severokorejský systém stabilizoval, a podařilo se mu vytvořit všechny potřebné státní a politické struktury.

Přesto byla situace severokorejského systému zvláštní, zcela jiná než u mnoha jiných totalitních států. Bylo to dáno i tím, že korejská válka skončila pouhým smírem. Pro Severní Koreu proto válka oficiálně nadále trvá, přičemž Severní Korea čelila jak Jižní Koreji, tak i USA. Právě to, že Severní Korea čelila dvěma takovým státům, mezi jejich vrcholnými politickými představiteli vyvolávalo pocit permanentního ohrožení. Tento pocit ohrožení pak byl totalitní propagandou umně šířen jak mezi nižší vrstvy státního aparátu, tak i mezi obyvatelstvo.

I proto byl pro severokorejský systém příznačný důraz na obranyschopnost země. Což o to, něco takového je příznačné pro všechny totalitní systémy. Severní Korea ale šla mnohem dál, než je obvyklé. Obraně státu bylo podřízeno prakticky vše, v duchu Kim-ir-senova hesla „vše pro armádu“. Severní Korea a její ekonomika si proto i po válce zachovala svůj válečný charakter. Severní Korea vynakládala na obranu, na zbrojení obrovské částky; podle různých odhadů Severní Korea vydávala na zbrojení 25-30% svého HNP, čímž předstihovala i Sovětský svaz. Severní Korea přitom nemá žádné výraznější nerostné bohatství, jakými je ropa či zemní plyn. Nemohla tedy ony vysoké výdaje na armádu pokrývat zisky z ropy, jak tomu činil Irák

S. Husajna či jak tomu dnes činí Írán nebo Venezuela. Severní Korea se mohla spoléhat jen na plody práce svých obyvatel – plně v duchu státní, Kim-ir-senem zformované ideologie „ču-čche“, spoléhání na vlastní síly. Přesto či snad právě proto Severní Korea dosáhla celé řady úspěchů.

Severní Korea si především postupně dokázala vytvořit mimořádně mohutné ozbrojené síly. Jejich početní stavy byly navíc neustále navyšovány, takže dnes severokorejská armáda čítá cca 1,28 mil. vojáků. Severokorejská armáda je tak svou početností srovnatelná s armádou miliardové Indie! Tato armáda se navíc může spolehnout

i na početné zálohy, ale i na tzv. Dělnicko- rolnické Rudé gardy, čítající 5 mil. vojáků. Je zajímavé, že se Severní Korea nespolehá na schopnost rychle mobilizovat velké počty vojáků, ale místo toho udržuje svou armádu prakticky na válečných stavech. I to je ale plně v souladu s filozofií severokorejského systému, protože to podtrhuje jeho mobilizační charakter – neustálou přípravu na další válku.

Důležitou roli hraje i domácí zbrojní průmysl. Právě na ten Severní Korea vsadila – plně v duchu výše zmíněné myšlenky „ču-čche“. Severní Korea se snaží být nezávislá na dodávkách ze zahraničí, a to i ze zemí jí spřízněných (Čína, Rusko). Počátky přitom byly skromné – původně Severní Korea produkovala pouze ruční zbraně a munici. Později ale Severní Korea začala i s výrobou těžkých zbraní (tanky, děla, BVP). Většinou šlo sice jen o kopie ruských nebo čínských vzorů, na druhou stranu šlo o osvědčené typy. Severní Korea navíc svůj zbrojní průmysl systematicky rozvíjela, severokorejský zbrojní průmysl čím dál častěji dokázal přicházet se svébytnými, originálními konstrukcemi. Díky tomu dnes dokáže severokorejský zbrojní průmysl produkovat téměř kompletní škálu zbraňových systémů – od ručních zbraní přes tanky až po válečné lodě. Výjimku tvoří jen letecká technika. Severokorejské zbraně převážně vycházejí ze starších sovětských zdrojů a celkově jsou spíše průměrné, najdeme ale mezi nimi i moderní zbraně. Ovšem ještě důležitější než sama kvalita jednotlivých systémů je právě to, že je Severní Korea dokáže produkovat sama, vlastními silami. Severní Korea tak není závislá na dodávkách ze zahraničí – a proto se může chovat bez ohledu na zahraničí, a to včetně spřátelených zemí (Čína).

Jakýmsi vrcholem schopností severokorejského zbrojního průmyslu jsou pak jaderné zbraně. Dnes již Severní Korea prokazatelně vlastní jaderné zbraně, byť jen v menším množství. Ono nižší množství jaderných zbraní ale nijak není na závadu – jaderné zbraně vzhledem ke své strašlivé ničivé síle dokážou vyvážit svůj nižší počet. Severní Korea navíc disponuje nejen jadernými zbraněmi, ale i jejich nosiči – balistickými raketami. A to jak raketami středního doletu schopnými

zasáhnout okolní země (Jižní Korea, ale i Japonsko), tak i balistickými raketami dlouhého doletu, kdy poslední vzory dokážou již zasáhnout území USA. Díky tomu Severní Korea získala zbraň, která dokáže odradit jakéhokoliv protivníka, a to včetně USA. USA sice disponují mohutnějšími ozbrojenými silami a větším počtem jaderných zbraní, přesto se obávají následků použití jaderných zbraní, a proto se zdráhají jakkoliv zakročit proti severokorejskému systému. Jaderné zbraně proto coby takřka „absolutní zbraň“ představují klíčový odstrašující prvek – a de facto záruku přežití severokorejského systému a jeho čelných představitelů.

Samozřejmě, za něco takového se platí. Těchto „úspěchů“ severokorejského režimu bylo dosaženo na úkor ekonomiky, na úkor životní úrovně obyvatelstva (což si někdy neuvědomují ti, kterým úspěchy Severní Koreje imponují). Jenže severokorejskému systému to zjevně nevadí, a spíš mu to vyhovuje. Zvlášť když se ona chudoba a nedostatek dá umně vysvětlit politikou nepřátel státu, tj. Jižní Koreje a USA. Severní Korea je tak dobrým důkazem, že pro přežití totalitního systému není důležitá životní úroveň obyvatelstva, ale jen výkonnost jeho bezpečnostního aparátu. a dobře vedená státní propaganda.

Svou obranyschopnost severokorejský režim ale nezaložil jen na armádě. Obraně státu je totiž v Severní Koreji podřízeno prakticky vše. Zbrojní firmy jsou evidentně koncipovány tak, aby v případě konfliktu dokázaly svou produkci zásadně navýšit. I firmy sloužící pro civilní výrobu jsou budovány tak, aby v případě konfliktu mohly přejít na výrobu pro armádu. Stát, resp. armáda navíc vytváří obrovské zásoby pro potřeby konfliktu. Zásoby potravin (v zemi, kde je stále rozšířen hlad), ropy (Severní Korea přitom nedisponuje vlastními ložisky), ale i munice atd. Stát je tak dokonale připraven na reálný, otevřený konflikt. Ten zatím bohudíky nevypukl, vytvořený vojenský potenciál ale i v míru dokázal severokorejskému režimu zajistit přežití, a to až do dnešních dnů.

To, že severokorejský režim dokázal přežít až dodnes, je z určitého pohledu pozoruhodné, samozřejmě opustíme-li hledisko morální a zaměříme-li se pouze na samotnou technologii státní moci. A to zvláště vezmeme-li v potaz to, že se Severní Korea nachází v otevřeném nepřátelském vztahu s Jižní Koreou a USA. Nejde sice o přímou vojenskou konfrontaci, přesto mezi oběma Korejemi trvá stav napětí, a USA vůči Severní Koreji realizují politiku různých ekonomických sankcí atd. Tento stav navíc trvá již 70 let! Je to o to pozoruhodnější, uvážíme-li, že většina diktátorských režimů vydržela jen mnohem kratší dobu, a obvykle nepřežila osobu svého zakladatele-diktátora (nacistické Německo atd.). Do značné míry je to i tím, že v Severní Koreji dokázalo zafungovat předání moci, byť jen v rámci dynastie Kimů. Po Kim-ir-senovi tak moc převzal jeho syn Kim-Čong-il, a po něm zase převzal moc jeho syn, současný vládce Kim-čong-un. Právě tím je severokorejský režim unikátní. Něco obdobného lze najít jedině v Sýrii, kde po někdejším prezidentu Háfizu Assadovi převzal moc jeho syn Baššír Assad. Je o to o to absurdnější, uvážíme-li, že Severní Korea se formálně hlásí ke komunistické ideologii, která takovéto dynastické předávání moci vylučuje.

Bylo by ovšem chybné si myslet, že toto předávání moci funguje bezchybně – už třeba proto, že potenciálních adeptů na nejvyšší post je i v samotné rodině Kimů vždy hned několik. Jak v případě nástupu Kim-čong-ila, tak i v případě Kim-čong-una zprávy hovoří o zákulisních bojích, a dokonce i o politických vraždách. Přesto onen mechanismus předávání moci funguje. Je proto pravděpodobné, že i po Kim-Čong-unovi přijde nějaký následník. Bude to až za dlouho, uvážíme-li, že Kim-čong-un je relativně mladý (rok narození 1983), i proto lze ale předpokládat, že s vládou Kimů budeme muset počítat ještě hodně dlouho.

Právě vláda dynastie Kimů je tak možná největší zárukou přežití severokorejského režimu. Je mnohem důležitější než všechny výše zmíněné faktory. Takové věci, jako je mohutná armáda, výkonný

zbrojní průmysl atd. jsou samozřejmě důležité. Mnohem důležitější je ale u totalitních režimů to, zda funguje samotná pyramida moci – a především samotný její vrchol, tvořený nejvyššími představiteli a jejich blízkým okolím. Pokud ona pyramida moci a její samotný vrchol, osobnost diktátora, nefunguje, systém dříve nebo později zkolabuje. V Severní Koreji to ale funguje. Sice na úkor prosperity a životní úrovně národa, ale funguje.

Je navíc třeba si uvědomit, že i přes svou zdánlivou strnulost se severokorejský režim neustále vyvíjí. Každý z dynastie Kimů do ní vnesl něco svého, osobitého. Kim-ir-sen vytvořil samotné základy systému, vybudoval mechanismy státní moci. Kim-čong-il zase převedl severokorejský režim přes složitou situaci let devadesátých, kdy ztráta pomoci Sovětského svazu a Číny přivedla zemi k hladomoru, a málem způsobila kolaps režimu. Kim-čong-un zase hodně přispěl k modernizaci severokorejské armády, ale i k výraznému rozšíření schopností severokorejského zbrojního průmyslu.

I proto je dnešní Severní Korea zcela jiná než Severní Korea let padesátých, ale také jiná než Severní Korea let devadesátých. Ekonomicky zůstává Severní Korea i nadále velmi chudá, výši HDP je na úrovni afrických zemí. Na druhé straně disponuje jednou z největších armád světa, vyzbrojenou obrovským množstvím zbraní. Tyto zbraňové systémy dnes navíc představují převážně zbraně produkované domácím zbrojním průmyslem. Schopnosti severokorejského zbrojního průmyslu přitom neustále rostou, takže se může pouštět do čím dál náročnějších projektů. Severní Korea dnes téměř dosáhla svého někdejšího cíle – zbrojní autarkie. I proto se Severní Korea dnes chová tak sebevědomě a ambiciózně

To, že Severní Korea disponuje tak výkonným zbrojním průmyslem, má ještě jeden důležitý dopad. Díky zbrojnímu průmyslu v Severní Koreji vznikla i určitá střední třída. Tato střední třída je mnohem slabší než v západních státech, je také výrazně chudší. Přesto je čím dál početnější. Představitelé této střední třídy mají vedle vyšší životní

úrovně i vysoký společenský kredit, což v severokorejském systému znamená víc než životní úroveň. Právě představitelé zbrojního průmyslu spolu s představiteli armády jsou proto motivováni na přežití režimu, a tvoří tak jeho oporu.

I díky tomu je dnešní Severní Korea až překvapivě stabilní. A nic nenaznačuje tomu, že by se tato situace měla nějak měnit, protože v Severní Koreji neexistuje ani náznak nějakého vnitropolitického odporu. Severní Korea či spíše severokorejský systém dokázaly přežít 70 let konfrontace s Jižní Koreou, ale i s USA, tedy se státy mnohem většími a nesrovnatelně bohatšími! A vše přitom naznačuje, že severokorejský režim bude existovat i nadále.

Severní Korea v mezinárodní politice

Severní Korea se svým unikátním systémem se proto – bohužel- stala vzorem celé řady nedemokratických, totalitních režimů. Žádnému z těchto států se nepodařilo onen severokorejský model napodobit. Na druhou stranu s mnohými z těchto totalitních režimů Severní Korea úzce spolupracuje. Severní Korea se rozhodně neomezuje na spolupráci s Ruskem nebo Čínou, jak se někdy může zdát.

Severní Korea úzce spolupracuje se zeměmi, které se dodnes hlásí ke komunistické orientaci. Např. se vzdálenou Kubou. Obě země spolu obchodují, probíhá spolupráce v oblasti vědy atd. Stejně tak ale Severní Korea spolupracuje s Vietnamem, kde také dodnes vládne komunistická strana. Spolupráci s Vietnamem poněkud omezily americké sankce vůči Severní Koreji, přesto tato spolupráce i nadále trvá. Z asijských zemí Severní Korea úzce spolupracuje s vojenským režimem v Myanmaru. Tato spolupráce je pro Severní Koreu nesmírně důležitá. Severní Korea Myanmaru dodává některé své zbraňové systémy, a na oplátku získává některé klíčové suroviny.

Severní Korea také spolupracuje se státy, se kterými ji spojuje především nenávist vůči USA. Jde především o Írán, se kterým si Severní Korea vyměňuje některé vojenské technologie. Severní Korea navíc z Íránu získává tolik potřebnou ropu. Obdobně, byť

ne tak výrazně, Severní Korea spolupracuje i s assadovskou Sýrií. Velmi rozsáhlá je spolupráce Severní Koreje s některými africkými zeměmi. Severní Korea spolupracuje např. s Etiopií, se kterou spolupracuje už od dob její socialistické orientace. Stejně tak Severní Korea spolupracuje i se Zimbabwe, ale i např. s Tanzanií, která si také prošla dobou socialistické orientace. Neméně důležitá je již tradiční spolupráce s malou, ale poměrně bohatou Namibií, která probíhá dlouhodobě, přestože jde o demokratickou zemi.

Tato mezinárodní spolupráce má pro Severní Koreu obrovský význam. A to i přesto, že mnohé z těchto zemí spolupracujících se Severní Koreou jsou státy chudé. Ostatně, i nedávné hlasování o ukrajinské válce v OSN ukázalo, že i zdánlivě bezvýznamný malý, chudý totalitní stát může mít svou politickou váhu. S těmito zeměmi navíc Severní Korea čile obchoduje – obvykle jim dodává zbraně, a na výměnu získává některé klíčové suroviny. A i to pomáhá severokorejskému režimu v přežití.

Zkušenosti ze Severní Koreje nám tak ukazují, že pro totalitní systém není důležitá výše HDP a životní úroveň obyvatel, nebo image v zahraničí. Mnohem větší roli hraje pyramida státní moci, efektivní státní aparát – a to včetně těch nejvyšších míst. Dále dostatečně efektivní represivní aparát, mohutné ozbrojené síly, a odstrašující potenciál v podobě jaderných zbraní. Ale také síť spřátelených států po celé Zemi

Je zkušenost ze severokorejského režimu přenosná na Rusko?

Nabízí se proto přirozená otázka, zda je ona severokorejská zkušenost přenosná i na Rusko, zda by Rusko mohlo dokázat vydržet v podmínkách ostrého konfliktu a mezinárodní izolaci tak dlouho jako Severní Korea.

Rusko je samozřejmě jiné než Severní Korea. Je jiné svou velikostí, ale i svou historickou, kulturní tradicí. Je jiné i svou mentalitou – či spíše mělo by být jiné. Ona mentalita dnešního Ruska se totiž začíná oné severokorejské mentalitě přibližovat. Je to dáno i tím, že ruský

režim se čím dál více podobá režimu severokorejskému. Ruský politický systém není tak represivní jako severokorejský. Přesto jde o typický totalitní režim, který znemožňuje svobodné politické aktivity občanů, a kde dochází k věznění a popravování oponentů atd. Pro ono politické přežití má Rusko zdánlivě lepší dispozice než Severní Korea. Je větší, lidnatější. Disponuje obrovským nerostným bohatstvím. Má tedy mnohem lepší zdroje. Tyto faktory, které by měly hrát ve prospěch ruského režimu, ale hrají spíše v jeho neprospěch.

Negativním faktorem je třeba i ona velká rozloha. Rozlehlý stát se dá mnohem hůře ovládat. Protivníci režimu mají kam utéci, kde se schovat. Z Ruska také lze nesrovnatelně snáze utéci do zahraničí, což se ostatně už děje. Obdobně jako Severní Korea má i Rusko celou řadu zahraničních partnerů – třeba i samotnou Severní Koreu nebo Čínu, ale i širokou plejádu států, jako je Venezuela či Eritrea. Jenže tyto státy od Ruska spíš vyžadují pomoc, a snaží se vydělat na jeho dnešní nelehké situaci.

Významným faktorem, který hraje v neprospěch ruského režimu, je jeho obyvatelstvo. Na rozdíl od homogenní Severní Koreje je ruské obyvatelstvo neobyčejně pestré, je zde obrovské množství různých národností. Již dnes některé z těchto národností projevují nespokojenost s válkou, objevují se i náznaky secesionismu. Odtržení třeba jen jedné republiky by mohlo znamenat rozpad celého putinovského režimu.

Velkým negativem je i současná válka na Ukrajině. Ostrý válečný konflikt, ve kterém umírají tisíce vojáků a kde dochází k obrovským ztrátám i na technice, vyčerpává stát mnohem rychleji než pouhá příprava na válku, jak je tomu v případě Severní Koreje.

Ovšem zřejmě největším negativem ruského režimu je to, že zde nebyl vytvořen nějaký mechanismus předávání moci. Na rozdíl od Severní Koreje, kde dochází k předávání moci v rámci v rámci dynastie Kimů, v Rusku neexistuje nic obdobného. Nezafungovalo

ani někdejší dočasné, v mnohém spíše formální předání moci na D. Medveděva. Všechnu moc si uchovává Putin. Pyramida státního aparátu je tak závislá jen a jen na něm. Po jeho smrti tedy skončí i jeho režim. Otázkou je, co přijde po něm.

Ruský režim proto zjevně nebude tak trvalý jako systém severokorejský. Přesto nám zkušenost ze severokorejského režimu ukazuje, že takový systém dokáže – i v podmínkách mezinárodní izolace – vydržet velmi dlouho, třeba i celá desetiletí! Musíme proto s tím počítat.

| britannica.com

■ ■ ■ ■ ■ (1 votes, average: **5,00** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena **zde**.

•

Pepan napsal:

06/03/2023_(07:17)

Autore, ani ten blábol nečtu, neb všichni jsou agesoři krom U-SSA NATO ti jsou dodavatelé DEMOKracie takže to je OK. Pokud vím tak amerika a eu nejsou celý svět, ona totiž většina světa s Ruskem kamarádí a vědí proč, takže milí škrabale nedělej ze sebe vola.

Odpovědět